

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud. G. Cazacu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Gh. Mîra, G. Dașchevici, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

29 mai 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Ion Malanciuc

Diana Stănilă

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ciuntu Sergiu, reprezentat de avocatul Sîlța Alexandrina,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ciuntu Sergiu împotriva Serviciului Vamal cu privire la contestarea actelor administrative, restabilirea în funcție, încasarea plăților salariale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admisă cererea de apel depusă de Serviciul Vamal, casată hotărârea din 16 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 08 august 2022, Ciuntu Sergiu a înaintat acțiune în contencios administrativ împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova prin care a solicitat anularea Ordinului nr. 809-p din 29 aprilie 2022 cu privire la destituirea din funcție, anularea deciziei nr. 28/11-10078 din 30 iunie 2022 pe marginea cererii prealabile, restabilirea în funcția de inspector principal, Post Vamal Chișinău I (PVI, Industrială), Biroul Vamal Centru, încasarea salariului pentru absență forțată de la muncă pe perioada 29 aprilie 2022 până la emiterea hotărârii judecătorești, cu reținerea sumelor obligatorii ce urmează a fi vărsate în bugetul public și bugetul asigurărilor sociale, încasarea prejudiciului moral în mărime de 100000 lei, precum și a cheltuielilor de judecată.

În susținerea acțiunii reclamantul a menționat că, a activat în cadrul Serviciului Vamal din anul 2002, în calitate de inspector principal, Post Vamal Chișinău 1 (PVI, Industrială), Biroul Vamal Centru.

La 29 aprilie 2022 a fost emis Ordinul nr. 809-p de către Serviciul Vamal, cu privire la sancționarea dlui Ciuntu Sergiu, prin care s-a dispus aplicarea sancțiunii disciplinare - destituire din funcție.

Cu referire la motivele sancționări reținute de Serviciul Vamal invocă că, la 02 martie 2022, în cadrul postului vamal Chișinău 1 (PVI, Industrial), Biroul Vamal Centru, lui Ciuntu Sergiu i-au fost repartizate spre perfectare declarațiile vamale nr. 2070119805, 2070119618 și 2070119753 în regim vamal de antrepozit vamal. În continuare, Constantin Ignat împreună cu Mihai Jerebelovschi și funcționarul vamal

Ciuntu Sergiu au început plasarea mărfurilor în antrepozit ca urmare a desigilării de funcționarul vamal (Ciuntu Sergiu) a acestuia. Ulterior începerii procesului de plasare a mărfurilor în antrepozit, Serviciul Vamal a reținut că acesta a plecat lăsând pe această cale marfa fără supraveghere.

În opinia Serviciului Vamal, Ciuntu Sergiu a neglijat prevederile legale ce reglementează modul de perfectare vamală a declarațiilor vamale repartizate și plasarea mărfurilor în regimul vamal solicitat. A motivat ordinul după cum urmează: „Prin urmare funcționarul vamal Ciuntu Sergiu la primul caz examinat în speță a încălcat reglementările legale, fiind dată o interpretare eronată a prevederilor Codului Vamal 1149/2000 art. 1, alin. 62 și HG 1140/2015 art. 115 și art. 125 prin lipsa unei coroborări cu art. 1 alin. (18), (19), (20), (60) și (61), art. 23 alin. (2) lit. b), art. 29 alin. (5), art. 45 și ignorări a prevederilor HG 1140/2005 art. 45, art. 46 lit. b), precum și Circulara 85- C/2019.

Al doilea caz, pentru care Ciuntu Sergiu a fost sancționat disciplinar, este cel din 11 martie 2022, în care Serviciul Vamal a reținut: „la 11 martie 2022, inspectorul principal DIS D. Harabari a fost informat telefonic despre posibila neconformare a prevederilor legale, admise de către funcționarul vamal în exercițiul funcției, la perfectarea vamală DVE 2070122626 din 09 martie 2022. Fiind examinată declarația vamală în cauză de comun cu DV Tranzit nr. 2030T12017 din 10 martie 2022 în baza cărei bunurile au fost transportate de la postul vamal Leușeni (PVFI, rutier) Biroul vamal Centru, către postul vamal Chișinău 1 (PVI, Industrială) Biroul vamal Centru, s-a stabilit (conform Actului de inspecție (Anexa 3)), că în baza notei de cântar nr. 785779 din 10 martie 2022, la PVFI Leușeni (rutier), a fost identificată o divergență de greutate de +2442 kg, fapt ce a generat rerutarea, la PVI Chișinău I, pe culoar roșu de vămire.

La 11 martie 2022, conform cererii depuse de agentul economic FPC „VILEREX” SRL, destinatar al mărfii, a fost acceptată ieșirea inspectorului vamal la depozitul companiei, situat în mun. Chișinău, str. Izmail 112/1. Astfel, deplasându-se de comun cu inspectorul principal SIS DIS, Viorel Jechiu, pe adresa mun. Chișinău, str. Izmail 112/1 (zonă industrială), unde este localizat depozitul și magazinul pentru realizare cu amănuntul a agentului economic FPC „VILIREX” SRL, la 11 martie 2022, orele 11:55, a fost constatat procesul de descărcare a mijlocului de transport n/î GXX1130 cu remorca X817XC, de model DAF (Anexa 4-6), care figurează în calitate de transportator al bunurilor supuse procedurii de vămire în baza DVE 2070122626 din 09 martie 2022. Însă, nu a fost stabilit locul aflării funcționarului vamal Ciuntu S., sub supravegherea căruia urma să fie efectuată descărcarea și controlul vamal al încărcăturii.”.

Serviciul Vamal a considerat că Ciuntu Sergiu a încălcat prevederile legale cu referire la procedurile vamale, modul de perfectare a declarațiilor vamale, aplicând în cele din urmă sancțiunea de destituire din funcție, citează: „în cel de-al doilea caz, din data de 11.03.2022, la fel a fost ignorat și neglijat, prin admiterea interpretării și aplicării eronate a prevederilor Codului Vamal nr. 1149/200 a art. 1 alin. (18), (19), (20), (212), (22), (62), art. 186 alin. (1), (3), art. 192 alin. (3), HG 1140/2005 art. art. 30, 31, 43, 45, 46 lit. a), 47 lit. b) e), 53, 54 lit. a), b), c) și pct. 12 al Ordinului Serviciului Vamal nr. 125-0 din 2018.”.

Ciuntu Sergiu nu este de acord cu motivele deduse din aceste două cazuri. Or, consideră că textul ordinului contestat este contradictoriu care combat argumentele Serviciului Vamal.

Invocând prevederile art. 1 pct. 18), pct. 19), pct. 20, pct. 60, pct. 61, art. 186 alin. (1), (3) art. 192 alin. (3) din Codul vamal, reclamantul menționează că, Serviciul Vamal la stabilirea sancțiunii disciplinare urma să stabilească: acțiunea/inacțiunea ilicită comisă de Ciuntu Sergiu.

Cu referire la afirmația Serviciului Vamal că, în ambele cazuri nu a supravegheat suficient procesul, în sensul noțiunii de supraveghere vamală, Ciuntu Sergiu a remarcat că autoritatea publică deși a reflectat în ordin explicațiile sale, totuși nu le-a înțeles corect.

Or, pentru primul caz din 02 martie 2022, susține Ciuntu Sergiu că a creat toate pârghiile necesare supravegherii:

a) Marfa s-a aflat pe tot parcursul procesului în supravegherea absolut a tot Serviciului Vamal, întrucât antrepozitul în sensul art. 50 Codul vamal, alin. (1)-(3), alin. (5) prevede: „Antrepozit vamal este locul aprobat de organul vamal și aflat sub supravegherea acestuia, unde pot fi depozitate mărfurile specificate la alin. 2;

b) Regimul de antrepozit vamal permite depozitarea într-un antrepozit a mărfurilor străine, fără aplicarea drepturilor de import și măsurilor de politică economică. Deținătorul de antrepozit vamal, denumit în continuare antrepozitar, este persoana juridică care administrează și gestionează antrepozitul vamal;

Reclamantul a explicat că antrepozitul vamal trebuie să corespundă următoarelor cerințe: a) să fie amenajat astfel încât să permită accesul doar persoanelor care dețin acest drept; b) să aibă intrările și ieșirile marcate cu inscripția „Antrepozit vamal-zonă de control vamal” în limba de stat, limba rusă și limba engleză; c) să dispună de utilaje de descărcare - încărcare și mijloace de transport, echipamente de depozitare specializate, care să asigure păstrarea adecvată a mărfurilor, de mijloace de cântărire a mărfurilor, de mijloace de comunicație, de tehnică de birou, de mobilier și de alte echipamente necesare pentru funcționarea normală a antrepozitului, precum și dispozitive de blocare a intrărilor- ieșirilor; d) să dispună de sistem de supraveghere video, conform cerințelor stabilite de Serviciul Vamal.”

A mai invocat că, potrivit Hotărârii de Guvern nr. 1140/2005 art. 112, în coroborare cu art. 115, antrepozitul vamal este considerat zonă de control vamal. Teritoriul aferent antrepozitului vamal se consideră, de asemenea, zonă de supraveghere vamală. Responsabilitatea deținătorului de antrepozit vamal sau, după caz, a depozitarului începe din momentul acceptării de către birourile vamale a declarației vamale de antrepozitare, cu excepția antrepozitului de tip D, pentru care răspunzătoare de gestionarea mărfurilor sunt organele vamale.

Ciuntu Sergiu a conchis că cele invocate de către Serviciul Vamal și cele specificate atât în explicații cât și în prezenta cerere, trebuie să fie privite în ansamblu, după cum specifică și Serviciul Vamal în Ordinul său.

Prin urmare, odată ce Ciuntu Sergiu s-a asigurat că procedura plasării mărfurilor este începută corect și decurge corespunzător, acesta era în drept să porceadă la alte activități aflate în gestiunea lui, ori atât marfa cât și persoanele care descărcau se aflau exclusiv pe teritoriul antrepozitului, care se consideră că este în permanență supraveghere vamală în ansamblu.

Mai mult, reclamantul notează că Serviciul Vamal admite că Ciuntu Sergiu ar fi putut să se afle la alte antrepozite în timpul cât nu era la antrepozitul cu pricina, citează din ordinul contestat: „Totodată e de menționat, că și alte declarații vamale repartizate spre perfectare funcționarului vamal Ciuntu Sergiu, pentru plasarea

mărfurilor în regim de antrepozit vamal, se aflau pe masa de lucru a acestuia, fapt ce denotă că Ciuntu Sergiu nu a fost la alte antrepozite vamale (în perioada 11:50-12:40).” Adică, se admite de Serviciu Vamal ca în timp ce au loc descărcări la un anumit antrepozit, funcționarul vamal se poate deplasa și la alte antrepozite și poate să purceadă la plasarea altor mărfuri. Deci, aici Serviciul Vamal ar fi considerat că Ciuntu Sergiu se află la alte antrepozite și marfa din antrepozitul 9224 chiar dacă nu era plasată în prezența funcționarului vamal, totuși aceasta se afla sub supraveghere.

Reclamantul consideră paradoxale concluziile ce reies din Ordinul nr. 809-p din 29 aprilie 2022. De asemenea, textul ordinului face trimitere la un demers oarecare, citează: „În același context, conform Demersului DIS nr. 1962, s-a expus subdiviziunea specializată din cadrul Serviciul Vamal și anume Direcția organizarea controlului vamal și facilitarea comerțului (scrisoare nr. 2167 din 30.03.2022), citează.: „Astfel, întru întreprinderea acțiunilor pentru asigurarea respectării reglementărilor vamale și, după caz, al altor dispoziții aplicabile mărfurilor aflate sub supraveghere vamală, considerăm oportun, că plasarea mărfurilor într-un antrepozit vamal, scoaterea mărfurilor dintr-un antrepozit vamal trebuie efectuată strict în prezența unui funcționar vamal în vederea asigurării plasării/scoaterii mărfurilor în/din antrepozitul vamal”.

Menționează că deși această interpretare este oferită de o subdiviziune specializată din cadrul Serviciului Vamal și anume Direcția organizarea controlului vamal și facilitarea comerțului, subliniază că aceasta în sine este o interpretare generală a Serviciului Vamal, nu doar a unui departament.

Cu referire la Circulara Serviciului Vamal nr. 85-C din 13 februarie 2019 în care se indică: „Astfel conchidem, că organul vamal urmează să folosească toate formele de control suficiente pentru asigurarea respectării legislației Republicii Moldova, inclusiv prin aplicarea de sigilii vamale la accesul în spațiile în care se găsesc mărfuri (antrepozitele vamale), indiferent de culoarul de selectivitate pe care a fost selectată declarația vamală”, Ciuntu Sergiu susține că circulara în cauză contrazice concluzia Serviciului Vamal, ori și de această dată este oferită o interpretare generală, nu specifică o regulă obligatorie. Mai mult, legea vamală impune la supraveghere, dar nu specifică acțiunile propriu zise, ori articolele menționate de Serviciul Vamal indică doar la faptul că funcționarul vamal trebuie să realizeze acțiuni în general pentru asigurarea respectării reglementărilor vamale.

Pentru primul caz, Ciuntu Sergiu consideră că a realizat acțiunile mai mult decât suficiente, ori plasarea mărfurilor se aflau în strictă evidență a antrepozitarului, care are obligații față de Serviciul Vamal.

Reclamantul atrage atenția că Serviciul Vamal nu l-a invitat la ședință, nu a informat despre data, ora și locul petrecerii ședinței, nu a oferit posibilitatea să prezinte probe în conformitate cu Codul administrativ, nu a oferit posibilitatea să acorde întrebări tuturor participanților la procedura administrativă.

De asemenea, reclamantul susține că Serviciul Vamal nu a elucidat toate circumstanțele cauzei, ori din declarațiile lui Ciuntu Sergiu rezultă declarații contradictorii cu ale lui Ștefan Peca. Iar, Serviciul Vamal a admis doar declarațiile lui Ștefan Peca, deși erau contradictorii și urmau a fi supuse unei cercetări suplimentare.

Reclamantul menționează că declarațiile Antrepozitarului Ignat Constantin, redactate în explicațiile lui Ciuntu Sergiu, de asemenea nu corespund cu cele redactate în ordin. Astfel, și de această dată autoritatea publică urma să treacă la o cercetare mai

amplă, invitând toate părțile la audiere.

Pentru al doilea caz, reclamantul susține explicațiile depuse, astfel, la 10 martie 2022, dânsului i-a fost repartizată declarația vamală 20701122626 selectată pe culoar roșu de selectivitate, întocmit de către postul de frontieră, raport suspiciune fraudă cu surplus de greutate. În timpul efectuării controlului vamal de către Sergiu Ciuntu, au fost efectuate următoarele operațiuni: după repartizare a luat cunoștință cu declarația vamală și cu actele anexate la declarație, a fost vizualizat criteriul de selectivitate, criteriul nu avea mesaj. În baza raportului suspiciune fraudă și scrisorii de ieșire a inspectorului acceptată de către conducerea biroului vamal și șefului de post, Ciuntu Sergiu a plecat împreună cu mijlocul de transport pentru a cântări mijlocul de transport cu marfa, greutatea totală fiind de 38960kg, tichet de greutate atașat declarației. După efectuarea cântăririi mijlocului de transport cu marfa, camionul a intrat în zona de control vamal a postului vamal Industrial, pentru efectuarea controlului fizic al mărfii. La controlul fizic al mărfii efectuat în zona de control vamal post vamal Industrial, s-a constatat că în camion erau 12 loturi cu marfa, ceea ce corespunde actelor prezentate. Marfa a fost numărată și verificată, pe fiecare paletă erau ambalate 100 plăci de panouri neprelucrate, total în camion se aflau 1200 plăci panouri, ceea ce corespunde declarației și actelor atașate. Surplus cantitativ de marfa nu s-a depistat. După finalizarea controlului fizic în zona de control vamal Industrial, în baza scrisorii de ieșire a agentului economic, s-a permis plecarea camionului la depozitul agentului economic pentru descărcare, iar Ciuntu Sergiu a rămas în post cu alte declarații ce la avea în gestiune. Mai mult, Serviciul Vamal nu dispune de condițiile necesare pentru descărcarea unor asemenea mărfuri, pentru că marfa este voluminoasă, iar conform procedurii inițiate, este nevoie de cântărit mijlocul de transport fără marfa. După finisarea descărcării mijlocului de transport la depozitul agentului economic, Sergiu Ciuntu a cântărit mijlocul de transport fără marfa. Greutatea camionului s-a înregistrat în mărime de 14760 kg. Conform certificatelor de înmatriculare greutatea camionului este de 14145 kg. Astfel în rezultatul efectuării controlului fizic s-a constatat că marfa este mai grea, greutatea reală a mărfii fiind de 24 200 kg, conform actelor de însoțire și declarației greutatea mărfii a fost declarată de 22 193 kg. Ulterior finisării controlului și modificării declarației, aceasta a fost validată.

Reclamantul a informat că deși toate aceste acțiuni au fost în supravegherea șefului de post Axentiev Ecaterina și a șefului de birou Sergiu Gheorghită, totuși Serviciul Vamal într-un final a considerat că mijlocul de transport a rămas fără supraveghere.

Consideră inadmisibilă concluzia Serviciului Vamal, ori autoritatea publică este conștientă că nu are mijloacele necesare pentru a descărca o asemenea marfă, prin urmare autoritatea publică și-a asigurat riscul că toți funcționarii vamali când se vor întâlni cu asemenea cazuri nu vor putea fi prezenți 100% pe tot parcursul procesului. Or, odată cu cântărirea mijlocului de transport împreună cu marfa, funcționarul vamal trebuia să cântărească mijlocul de transport și fără marfa, pentru a stabili diferență. Lucru realizat și de Ciuntu Sergiu. Dar, pentru ca mijlocul de transport să se pomenească fără marfă, aceasta trebuia să fie descărcată. Lucru realizat și de această dată.

Susține că pentru descărcare, era necesar un spațiu amenajat pe teritoriul Serviciului Vamal, un antrepozit care să asigure plasarea acestor mărfuri în siguranță, lucru nerealizat de Serviciul Vamal. Dar, s-a identificat o soluție, plasarea

mărfii în depozitul agentului economic. Lucru realizat de către Ciuntu Sergiu sub supravegherea și informarea șefului de post și șefului de birou. Mai mult, Ciuntu Sergiu s-a asigurat că marfa va corespunde după descărcare și plasare în depozitul agentului economic, fotografiind fiecare panou cu cea din momentul desigilării.

Prin urmare, afirmă Ciuntu Sergiu că a întreprins toate acțiunile necesare pentru asigurarea supravegherii pentru cazul dat, pârgii oferite de lege și asigurate de Serviciul Vamal. Însă, asigurarea aceasta nu a corespuns întru totul, ceea ce nu poate fi imputat funcționarului vamal Ciuntu Sergiu, această răspundere urmând să și-o asume Serviciul Vamal față de stat.

Cu referire la argumentul Serviciului Vamal, precum că drept urmare a acțiunilor lui Ciuntu Sergiu, s-au creat distorsiuni la plățile rezultate din procedura vamală, reclamantul reține că la caz acestea nu s-au demonstrat, ci s-a invocat un calcul estimativ, insuflând dubii într-un final, dar nu au demonstrat exact diferența, nu au făcut o deplasare la fața locului, nu au examinat propriu-zis marfa și camionul pentru a putea ulterior să argumenteze că Ciuntu Sergiu a încălcat legea.

Menționează reclamantul că, în conformitate cu prevederile art. 41 alin. (3) și (4) din Legea cu privire la Serviciul Vamal, eliberarea și destituirea funcționarului vamal se efectuează în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Iar potrivit art. 51 alin. (2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal, enumeră abaterile disciplinare grave, ce conduc la destituirea din funcție.

Prin urmare, ordinul contestat a urmărit încă de la începutul anchetei de serviciu un singur scop, destituirea din funcție a sa. Și nu a urmărit scopul aflării adevărului, constatării tuturor circumstanțelor, elucidarea acestora precum și motivarea corectă al actului administrativ. Scopul măsurii stabilește criteriul și punctul de referință pentru întrebarea dacă măsura este potrivită, necesară și proporțională pentru atingerea acestui scop. Astfel, dacă scopul în sine nu este legitim, măsura nu este deci proporțională.

Contrar art. 31 din Codul administrativ, care prevede că actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate, actul contestat nu este motivat.

Reclamantul a mai menționat că, trecând ordinul contestat prin lumina triplului test (principiul proporționalității) care deși nu este specificat expres în textul Convenției Europene pentru Drepturile Omului, este totuși aplicat de Curte, atestă că în prezenta speță, autoritatea publică pârâtă nu a stabilit proporționalitatea măsurilor întreprinse prin ordinul litigios în lumina art. 29 din Codul administrativ. Discreția decizională a autorității publice pârâte a fost exercitată fără a ține cont de condițiile expres reglementate la art. 137 din Codul administrativ. La aplicarea sancțiunii celei mai aspre angajatorul trebuie să evoce raționamentele care l-au impus să aplice anume această sancțiune din spectrul celor prevăzute de lege, precum și probatoriul pe care este întemeiată o asemenea concluzie. Circumstanțele trebuie stabilite fără echivoc și fără semne de îndoială, nefiind plauzibilă teza ”scopul scuză mijloacele”.

Reclamantul accentuează că contrar prevederilor Regulamentului cu privire la comisia de disciplină, acesta nu a fost citat despre data, ora și locul desfășurării ședinței comisiei de disciplină. Prin urmare, odată cu astfel de încălcare procedurală, s-a admis încălcarea și dreptului de a participa nemijlocit la ședința comisiei, dreptul de demonstra nevinovăția precum și dreptul de a fi audiat, acest drept fiind consfințit

și la art. 53 alin. (2) din Legea nr. 302/2017 cu privire la serviciul vamal, în partea a doua a textului normei: Cercetarea prealabilă impune aplicarea sancțiunii disciplinare după investigarea prealabilă a faptei imputate și după audierea echitabilă a funcționarului vamal.

Reclamantul mai reține că, în procedura prealabilă a fost specificat și adus la cunoștința autorității publice despre încălcările admise și despre faptul că nu există temeiurile răspunderii disciplinare, ori în esență nu există o abatere disciplinară din partea lui Ciuntu Sergiu, însă cu părere de rău, Serviciul Vamal a rămas pe aceeași poziție cu aceeași motivare precum și în ordinul de destituire, oferind decizia pe marginea cererii prealabile materializată în răspunsul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 28/11- 10078 din 30 iunie 2022.

Invocă reclamantul încălcarea de către pârât a principiilor procedurii administrative prevăzute la art. 21, 22, 23, 29, 31, 32 din Codul administrativ, precum și etapele procedurii administrative prevăzute în Capitolul I, Titlul II din Codul administrativ. Or, ordinul contestat reprezintă în esență un act administrativ individual defavorabil care trebuia să fie precedat de inițierea unei proceduri administrative riguroase, iar derularea ei trebuia să decurgă în asemenea manieră ca să asigure plenar garanțiile și principiile recunoscute expres de Codul administrativ.

Prin urmare, susține reclamantul că unicul remediu în vederea restabilirii drepturilor este anularea Ordinului nr. 809-p din 29 aprilie 2022 emis de Serviciul Vamal al RM, precum și decizia pe marginea cererii prealabile materializată în răspunsul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 28/11-10078 din 30.06.2022.

Solicitarea privind restabilirea drepturilor salariatului Ciuntu Sergiu se bazează pe art. 89 din Codul muncii. În concordanță cu art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul muncii, repararea de către angajator a prejudiciului cauzat salariatului constă în plata obligatorie a unei despăgubiri pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă.

Astfel, odată cu anularea ordinului de eliberare din funcție, este necesară și restabilirea lui Ciuntu Sergiu în funcția deținută anterior emiterii ordinului, precum și încasarea în beneficiul său din contul Serviciului Vamal a tuturor plăților salariale corespunzătoare, pentru perioada absenței forțate de la locul de muncă. Bazându-se pe art. 90, alin. (2), lit. b)-c) și alin. (3) din Codul muncii, Ciuntu Sergiu solicită și repararea prejudiciului moral.

Ținând cont de faptul că odată cu destituirea din funcție a lui Ciuntu Sergiu, acesta nu doar s-a pomenit a fi fără un loc de muncă, fără o stabilitate financiară, ci i s-a creat un stres psihologic major, ori de situația financiară nu depinde doar Ciuntu Sergiu, dar și familia acestuia, prin lipsa unui venit stabil se creează o situație dificilă pentru familie, copii, reclamantul consideră oportun de a fi reparat prejudiciul moral în sumă de 100 000 lei, această sumă oferă satisfacția necesară persoanei căreia i s-au încălcat drepturile legitime.

În final, reclamantul Ciuntu Sergiu a solicitat anularea Ordinului nr. 809-p din 29 aprilie 2022 emis de Serviciul Vamal al RM, cu privire la destituirea din funcție lui Ciuntu Sergiu, precum și decizia pe marginea cererii prealabile materializată în răspunsul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 28/11-10078 din 30 iunie 2022; restabilirea lui Ciuntu Sergiu în funcția de inspector principal, Post Vamal Chișinău I (PVI, Industrială), Biroul Vamal Centru; încasarea de la Serviciul Vamal al Republicii Moldova în beneficiul lui Ciuntu Sergiu, salariul pentru absența forțată

de la muncă pentru perioada, 29 aprilie 2022 până la emiterea hotărârii judecătorești, cu reținerea sumelor obligatorii ce urmează a fi vărsate în bugetul public și bugetul asigurărilor sociale; încasarea din contul Serviciului Vamal în beneficiul lui Ciuntu Sergiu a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei și a tuturor cheltuielilor judiciare suportate pe parcursul judecării cauzei.

Prin hotărârea din 16 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea a fost admisă parțial.

A fost anulat Ordinul Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 809-p din 29 aprilie 2022 cu privire la destituirea reclamantului Ciuntu Sergiu din funcția de inspector principal, Biroul Vamal Centru.

A fost anulată decizia Serviciului Vamal al Republicii Moldova nr. 28/11-10078 din 30 iunie 2022 pe marginea cererii prealabile.

A fost dispusă restabilirea lui Ciuntu Sergiu în funcția de inspector principal, Biroul Vamal Centru.

A fost încasat din contul Serviciului Vamal al Republicii Moldova în beneficiul reclamantului Ciuntu Sergiu salariul pentru absență forțată de la muncă pe perioada 29 aprilie 2022 până la emiterea hotărârii judecătorești.

În rest, pretențiile au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Pentru a hotărî astfel, prima instanță a reținut că, actul contestat nu reflectă o motivare plauzibilă, în conformitate cu scopul declarat de Serviciul Vamal, ceea ce contravine art. 31 Cod administrativ, nu corespunde principiului proporționalității și este contrar art. 119 alin. (1) Codul administrativ, care prescrie cu titlu imperativ că, conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert.

Prin decizia din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, a fost admisă cererea de apel depusă de Serviciul Vamal, casată hotărârea din 16 februarie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost respinsă.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, contrar obligațiilor funcționale, nu a asistat și nu a asigurat supravegherea vamală a mărfurilor, în procesul de plasare a acestora în antrepozit vamal precum și că, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu, a admis ieșirea fără supraveghere vamală (inclusiv fără sigilă) din zona de control vamal precum și descărcarea în lipsa supravegherii vamale, a mărfii ce urma a fi vămuیتă în baza DVE 2070I22626 din 09.03.2022, cu atât mai mult că declarația vamală în cauză era pe culoar roșu de vămuire fiind constatată o divergență în plus de masă +2442 kg. Mai mult, funcționarul vamal Sergiu Ciuntu, nu a reflectat în actul de inspecție nici o acțiune întreprinsă pe marginea vămuirii nominalizate, ignorând și prevederile OSV nr. 125-0 din 20 martie 2018.

La fel, instanța de apel a constatat că, Ciuntu Sergiu nu a ținut cont de faptul, că art. 1 pct. 18) al Codului Vamal prevede că liber de vamă – reprezintă actul prin care organul vamal lasă la dispoziția persoanei mărfurile sau mijloacele de transport vămuite, în scopul prevăzut de regimul vamal sub care acestea au fost plasate. La caz însă, este vorba de inițierea unui proces de vămuire, mărfurile aflându-se în continuare sub supraveghere vamală, care poate să fie însoțită sau nu de un control vamal fizic și/sau documentar.

Funcționarul vamal responsabil de perfectarea declarației vamale, reprezentant al organelor vamale, prin acțiunile sale trebuie să asigure derularea conformă a procesului de plasare a mărfurilor în antrepozit vamal, cu excluderea riscurilor de eludare a legislației vamale. La caz, au fost prezente riscuri, ignorate de către

funcționarul vamal Sergiu Ciuntu și anume, potrivit declarației vamale în detaliu cu nr. 2070I19805 din data de 02 martie 2022 au fost plasate în antrepozit vamal ceasuri de mână în valoare de circa 200 000 euro, care în pofida caracteristicilor fizice mici cu ușurință pot fi sustrate/înlocuite. La fel, potrivit declarației vamale nr. 2070I19618 din data de 02 martie 2022 au fost plasate în antrepozit vamal rame pentru ochelari în valoarea de circa 30 000 euro, care de asemenea au caracteristici fizice mici și cu ușurință pot fi sustrate/înlocuite. Totodată, reieșind din faptul lipsei funcționarului vamal Ciuntu Sergiu la plasarea mărfurilor în antrepozit, nu poate fi exclus riscul, că în mijlocul de transport ce a transportat mărfurile sub supraveghere vamală (garantat prin sigila vamală) până la antrepozit, reieșind din dimensiuni și masă mică puteau fi prezente mărfuri (similare) în surplus.

Instanța de apel a concluzionat că, funcționarul vamal din cadrul BV Centru Sergiu Ciuntu, în ambele cazuri examinate, a neglijat prevederile legale ce reglementează modul de perfectare vamală a declarațiilor vamale repartizate și plasarea mărfurilor în regimul vamal solicitat. Lipsa totală sau parțială a supravegherii vamale, mai ales când sunt riscuri temeinice de eludare a legislației vamale, poate afecta atât încasările la bugetul de stat și măsurile de politică economică. În cadrul investigației au fost examinate și probate două cazuri, la o distanță mica de timp (8 zile), admisă de același funcționar vamal, ce demonstrează o manifestare vădită a neglijenței repetate a modului de exercitare a atribuțiilor de serviciu.

Cu privire la proporționalitatea sancțiunii disciplinare, instanța de apel evidențiat că, autoritatea publică intimată a examinat situația prin prisma analizei principiului proporționalității, atunci când a dispus aplicarea sancțiunii disciplinare „destituirea din funcție” a apelantului, Serviciul Vamal reținând că, inspectorului principal, Biroul vamal Centru, Sergiu Ciuntu, i-au fost aplicate două sancțiuni disciplinare (OSV nr.91p din 24.02.2022 și OSV nr.671-p din 28.03.2022) mustrarea aspră, la moment în vigoare, fapt ce dă dovadă de o continuitate a neonorării obligațiilor de serviciu ce-i revin. De asemenea, ținând cont de caracterul și periodicitatea încălcărilor comise, inclusiv încălcarea repetată în decursul a 8 zile a disciplinei de serviciu, a atitudinii funcționarului vamal vizat față de abaterea admisă, evident generează aplicarea sancțiunii disciplinare prevăzute la art.52 lit.h) din Legea nr. 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal. Drept urmare, aplicarea unor sancțiuni mai blânde nu ar fi fost proporționale faptelor comise de către reclamant.

La 05 martie 2024, Ciuntu Sergiu, reprezentat de avocatul Sîlța Alexandrina, a depus recurs împotriva deciziei din 05 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, decizia recurată este arbitrară și se bazează în mod determinat pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, interpretarea eronată a legii.

La 24 mai 2024, Serviciul Vamal a depus o referință la recursul declarat de către Ciuntu Serghei, solicitând respingerea acestuia.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a

deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.

Instanța de recurs constată că decizia motivată a Curții de Apel Chișinău a fost notificată reprezentantului recurentului prin poșta electronică la 05 februarie 2024 (f.d. 193), astfel, depunând recursul la 05 martie 2024, recurentul a acționat în interiorul termenului legal.

Examinând admisibilitatea recursului înaintat de Ciuntu Sergiu, reprezentat de avocatul Sîlța Alexandrina, Completul de judecată îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1), (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale..

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților. Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recurs de Ciuntu Sergiu, reprezentat de avocatul Sîlța Alexandrina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Ciuntu Sergiu, reprezentat de avocatul Sîlța Alexandrina, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate în mod corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către instanța de apel, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o

anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Ciuntu Sergiu, reprezentat de avocatul Sîlța Alexandrina.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul înaintat de Ciuntu Sergiu, reprezentat de avocatul Sîlța Alexandrina, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte,
judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă